

— Смърт! Где ти е жилото? Ад! Где ти е победата?
И казва, че Христос, чрез възкресението си, е победил смъртта.

Това ако не е ставало, то е едно много смело пророчество за онуй, което един ден трябва да стане.

Даже и великана на нашето време — Лев Толстой — е мечтал да бъде чудотворец. Като бил дете, той седел на горния етаж на къщата си и мечтаел да има криле и да хвржкне. Като старец, той живееше с една джлбока тежка, че никой не посегнал да го вхърли в затвор и да го мъчи. В такъв случай, той вижда се, е мечтал да прояви силата на своя дух — да се прояви като чудотворец. И защото това не му се отдало когато осетил, че последният му час приближил, той се опита да умре скритом негде, кой знае къде.

В този му опит, аз подозиром интимната мисъл: смъртта и гроба му да останат неизвестни за многобройните му почитатели. Той много добре е схващал огромното онова влияние, което оставяше с живота и делата си. И, вероятно, искало му се е, това негово влияние да се засили още повече, като се подкрепя с надеждата, че „Старецът“ не е умрел, а е случайно изгубен и ето днес, утре или други ден ще се намери, и пак ще заживее, за да одухотворява многобройните си последователи.

Може би вие не сте съгласни с моята мисъл? Ами я си спомните как Христос говореше на учениците си, че в третия ден, след смъртта си, ще възкръсне и ще им се яви. Спомните си и онова чувство на вяра и надежда, с което апостолите съм очаквали да видят отново своя учител. По силата на напрежението, то имали равно в всемирната история на человека от тогава чак до ден днешен?

И съм пак вие се чудите на „Възшествието на Светаго Духа“, което им се бе обещал от Иисуса и на „Възнесението“, което при туй психическо настроение, което апостолите съм имали тогава, но за обяснението, на което би требвало да се напише цела статия, ако не и книга, — при туй психическо настроение, което Апостолите съм имали тогава, ние не трябва да се очувдаме даже и на „Възкресението Христово“.

Но нека до тук свършим и нашата статия с следното резюме:

Човека е Син Божий: създаден е по образ и подобие Божие.

Бог живее в вековете. И человека живе в вековете.

Бог се проявява бавно, като бавно, по еволюционен път е оставил да се развива всичко в природата, през вековете.